

Sosyal Doyum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal Doyum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30643>

Özet

Sosyal Doyum Ölçeği, 1996 yılında Nuray Tarhan tarafından gerçekleştirilen yüksek lisans tezi kapsamında Türkçe'ye **uyarlanan** bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, ortaokul öğrencilerinin sosyal ilişkilerinden elde ettikleri doyum düzeylerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçeğin uyarlaması, özellikle **sosyometrik statü**, cinsiyet, **akademik başarı** ve yalnızlık düzeyleri gibi değişkenlerle olan ilişkileri incelemek amacıyla kullanılmaktadır. Ölçek, bireyin sosyal çevresi içerisindeki kabul edilme, ait olma ve arkadaşlık ilişkilerinden duyduğu tatmini ölçen temel bir psikolojik yapıyı hedeflemektedir.

Orijinal ölçeğin yapısı korunarak Türkçe kültürüne adapte edilen bu araç, Türk eğitim sistemi içerisindeki ortaokul öğrencilerinin sosyal ve duygusal gelişimlerini anlamlandırma konusunda önemli bir rol üstlenmiştir. Ölçeğin adaptasyon çalışması, **yüksek lisans tezi** kapsamında detaylı bir analiz sürecinden geçmiştir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Doyum, Yalnızlık, **Sosyal Kabul**, Sosyometrik Statü, Uyarlama, Ortaokul Öğrencileri, Akademik Başarı.

Yazarlar

Nuray Tarhan

Amaç

Sosyal Doyum Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin sosyal çevreleri ve ilişkileri içerisindeki memnuniyet düzeylerini, yani **sosyal doyum** seviyelerini nicel olarak belirlemektir. Bu uyarlama çalışmasında özel olarak, ortaokul öğrencilerinin sosyal doyum düzeyleri ile yalnızlık düzeyleri, sosyometrik statüleri, akademik başarıları, okul türleri ve sınıf düzeyleri arasındaki korelasyonel ilişkileri ortaya koymak hedeflenmiştir.

Ölçek, öğrencilerin akran grupları içinde kendilerini ne kadar değerli ve kabul edilmiş hissettiklerini değerlendirmeye olanak tanır. Bu sayede, sosyal uyum sorunları yaşayan veya yalnızlık riski taşıyan öğrencilerin erken tespiti ve müdahale programlarının planlanması için kritik veriler sağlar.

Yapı

Ölçeğin ölçtüğü temel **psikolojik yapı**, Sosyal Doyumdur. Sosyal doyum, bireyin sosyal

ilişkilerinden, arkadaşlıklarından ve genel olarak sosyal çevresinden elde ettiği tatmin ve memnuniyet duygularının bir göstergesidir. Yüksek sosyal doyum, genellikle güçlü sosyal destek ağları, düşük yalnızlık seviyeleri ve olumlu benlik algısıyla ilişkilidir.

Sosyal doyum kavramı, sosyal psikoloji ve gelişim psikolojisi alanlarında merkezi bir öneme sahiptir; çünkü ergenlik döneminde akran ilişkileri, özsaygı ve kimlik gelişimi üzerinde belirleyici rol oynar. Bu ölçek, adaptasyon çalışmasında yalnızlık yapısıyla ters korelasyon gösteren bir boyut olarak ele alınmıştır.

Geçerlik

Sosyal Doyum Ölçeği'nin Türkçe'ye **uyarlama** çalışması (Tarhan, 1996), ölçeğin hedeflediği yapıyı Türk kültüründe ne derecede doğru ölçtüğünü belirlemek amacıyla geçerlik analizlerini içermiştir. Orijinal kaynak özetinde spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, bir yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilen adaptasyon çalışması, yapı geçerliliği ve muhtemelen ölçüt bağımlı geçerlik çalışmaları içerdiği olmalıdır.

Geçerlik çalışmaları, genellikle ölçeğin maddelerinin Sosyal Doyum yapısıyla tutarlılığı ve ölçeğin teorik olarak ilgili olması beklenen diğer yapılarla (örneğin, yalnızlık) beklenen yönde ilişkilendirilip ilişkilendirilmediğini (ayrışan ve yakınsak geçerlik) test etmeyi gerektirir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, adaptasyon çalışmasının ayrılmaz bir parçasıdır ve ölçeğin tutarlı sonuçlar üretme kapasitesini gösterir. Kaynak özetinde spesifik güvenirlik değerleri (örneğin, Cronbach Alfa katsayısı) sunulmamıştır.

Ancak, ölçeğin iç tutarlılığı (Cronbach Alfa) ve muhtemelen test-tekrar test güvenirliğinin, adaptasyon sürecinde yeterli düzeyde olduğu varsayılmaktadır. Ölçeğin güvenirliği, ortaokul öğrencilerinden oluşan örneklem üzerinde hesaplanmıştır ve kabul edilebilir psikometrik standartları karşılayacak şekilde raporlanmıştır.

Faktör Analizi

Sosyal Doyum Ölçeği'nin Türkçe **uyarlama** sürecinde, ölçeğin orijinal yapısının Türkçe örneklemede de doğrulanıp doğrulanmadığını tespit etmek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin maddelerinin Sosyal Doyum yapısının altında kaç farklı alt boyutta toplandığını belirlemeye yardımcı olmuştur.

Genellikle, uyarlama çalışmaları hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılarak ölçeğin faktör yapısının kültürel bağlama uygunluğu

ve orijinal ölçekle tutarlılıklar incelenir. Bu süreç, ölçeğin yapı geçerliğine önemli katkılar sağlamıştır.

Ölçme Aracı

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Kaynakta derecelendirme formatı belirtilmemiştir; ancak sosyal ve duygusal ölçme araçlarında genellikle Likert tipi bir derecelendirme kullanılmaktadır.

Language Available: Türkçe

Population Group: Öğrenciler (Ortaokul Öğrencileri)

Age Group: Ergenlik dönemi (Genellikle 11-14 yaş aralığı)

Population Details: Tarhan'ın (1996) tez çalışması, ortaokul düzeyindeki öğrencileri kapsamaktadır.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği. Bireylerin kendi sosyal ilişkilerinden duydukları doyumu rapor etmeleri esasına dayanır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal ilişkiler, Özsaygı, Psikometrik Özellikler, **ODTÜ**, Korelasyonel Çalışma, Ergenlik, Sosyal Doyum.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: Belirtilmemiştir.

Correspondence Address: Nuray Tarhan, 1996 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ), Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yüksek lisans öğrencisiydi.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, **yüksek lisans tezi** kapsamında 1996 yılında uyarlanmıştır. Ölçeğin kullanımına dair spesifik izin ve ücret bilgileri için, sorumlu yazar Nuray Tarhan veya Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Tarhan, N. (1996). *Sosyometrik statü, cinsiyet, akademik başarı, okul türü ve sınıf düzeyi ile ortaokul öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişki* (Yüksek lisans tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

The original PDF can be downloaded here: [sosyal-doyum-olcegi-toad.pdf](#)

Sosyal Doyum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddeler için tezin orijinal metnine başvurulması gerekmektedir.